

Alia lra.
† paucis de
terra diuidi
eos.

psit man⁹ tua: id est eterna v⁹tus tua: vt p
ipsam regna debellet iniquitatē: et diuidat in
stos ab impijs. Hāc ergo erue ab inimicis
manus tue: hoc est virtutis tue: hoc est ab
inimicis meis. **Dñe pdes eos de ter**
ra disptire eos in vita eoz: Dñe per
de eos de terra quā inhabitant: disptire
eos p orbē terraz in ista vita: quā solā suā
vitam putāt: qui eternā desperant. **Et de**
absconditis tuis adimpler⁹ est ven
ter eoz. Nō solū aut ista pena eos pseqt
visibilis: sed etiā de pctis q tanq tenebre
abscondunt a lumie veritatē tue: adimple
ta est mēoria eozum: vt obliuiscant⁹ deum.

Alia lra.
† filijs

Alia lra.
† diuiserunt

Saturati sūt porcina: Saturati
sunt inuidicia: pculcātes margaritas ser
monū dei. Et reliquerūt reliqas par
uulis suis. Et reliqūt reliquias puulis
suis: clamātes pctū hoc sup nos et sup fili
os nros. **Ego aut i tua iusticia ap**
parebo in p̄spectu tuo: Ego aut q nō
apparui eis: q corde sordido et tenebroso
lucē sapiētie tue videre nō possunt: in tua
iusticia apparebo in p̄spectu tuo. **Sacia**
bor dū manifestabit glia tua. Et cū
illi saturati sūt inuidicia sua: vt me intelli
gere nō possint: ego faciātor dū manifesta
bit gloria tua in his q me intelligūt. Sane
illo versu vbi dictū est. Saturati sūt porci
na: nō nulla exēplaria: Saturati sunt filijs
habēt. Ex ambiguo enī greco interpretatio
duplex euenit. Filios aut opa intelligim⁹.
Et sicut bona opa: bonos filios: ita malos:
mala.

Alia lra.
† apparuerit

Explicit Tractatus de ps. XVI

Incipit Tractatus de ps. XVII

In finem puero dñi: ipi Ba
uid. s est manu forti christo scdm
hoies. **Que locutus ē dñs o ver**
ba canticū hui⁹: in die qua eripuit
eū dñs de manu oim inimicor ei⁹:
et de manu Saul: et dixit: In die q
eripuit eū dñs de manu oim inimicor eius
et de manu Saul. hoc est regis Judeoruz:
quē sibi ppetierūt. Nā sicut Baud manu
fortis: ita Saul petitio interpretari dicat.
Notū ē aut quō ille ppls regē sibi petierit et
acceperit: nō scdm dei: sed scdm suā volū
tatem. Bicat ergo hic Christus et ecclesia:
id est totū christi caput et corpus.

Alia lra.
† fortitudo

Diligā te dñe: virt⁹ mea: Bili
gā te dñe: p quē fortū sum. **Dñs**
firmamētū meū et refugius

meū et liberator me⁹. Dñe q me firma
sti: qz refugi ad te. Refugi aut: qz liberaasti
me. **De⁹ me⁹ adiutor me⁹: et spe**
rabo in eū. De⁹ me⁹ q mibi adiutorium
p⁹ vocatiōis tue pstitisti: vt spare i te pos
sim. **Protector me⁹ et cornu salu**
tis mee: et redeptor me⁹. Protector
me⁹: qz nō de me p̄lupsi: qsi erigēs aduer
sum te cornu supbie: s te ipm cornu: s ē fir
mā celsitudiez salutē iueni. Quod vt iueni
rē: redemisti me. **Laudās iuocabo**
dñm et ab inimicis meis salu⁹ ero.
Nō meā gliaz s dñi qres: iuocabo eum: et
nō erit vñ mibi noceant impietatis errores.

Alia lra.
† suscepit

Circūdederūt me dolores mor
tis: Circūdeff me dolores mortis: id est
carnis. **Et torretes iniquitatē turbauē**
rūt me. Turbe iniquit ad tps cōmote: velu
ti flumia pluuiā cito desitura: egerūt vt
turbaret me. **Dolores inferni cir**
cūdeff me: In his q me circūdeff
vt pderēt me: erāt dolores iudētie: q mor
tē opant: pducūtes ad ifernū pcti. **Pre**
ueniēt me laq mortis. Preueniēt me
vt pores nocere vellēt: qd eis postea red
deret. Tales aut hoies capiūt i pditionē:
qb⁹ male p̄suasert iactatiōe iusticie: Qui⁹
nō re: sed noie: aduersus gentes glantur.

Alia lra.
† p̄cupa

Et i p̄sura mea iuocau dñm: et
ad deū meū clamaui. Et exaudi
uit d̄ teplo sc̄o suo vocē meā: Exau
diuit d̄ corde meo i q bitat: vocē meā. Et
clamor me⁹ i p̄spectu ei⁹. Et clamor
me⁹: quē nō i aurib⁹ hoim: s corā ip̄o intus
habeo. **Introiuit in aures ei⁹.** Et
cōmota ē et p̄tremuit terra. Ita cla
rificato filio hois: cōmoti sūt et p̄tremuit
pctōres. **Et fūdāuita mortū turba**
ta sūt. Et spes supboz q i b̄ sc̄lo fuerūt:
turbate sūt. **Et cōmota sūt qm irar⁹**
est eis. Ut scz iā firmamētū nō haberet i
cordib⁹ hoim spes tpaliū bonor. **Ascē**
dit fum⁹ i ira ei⁹: Ascēdit lachrymosa
dēp̄catio penitētū: cū cognouissent qd mi
netur deus impijs. **Et ignis a facie ei⁹**
erardescit: Et flagrantia caritatis post
penitentiā de noticia eius inardescit. Car
bones succensi sunt ab eo. Qui iam
mortui erant deserti ab igne boni deside
rii ac luce iusticie: et frigidi tenebrosiqz
remanerant: rursus accensi et illumina
ti reuixerunt. **Et inclinauit celos**
et descendit: Et humiliauit iustum: vt
descenderet ad hominum infirmitatem.

Alia lra.
† tineri bul

Alia lra.
† exarlit

Et caligo sub pedib⁹ ei⁹. Et impij q̄
terrena sapiūt: caligine malicie sue nō euz
cognouerūt. Terra enī sub pedib⁹ ei⁹: tāq̄
scabellū pedū eius. **Et ascendit sup
cherubin⁹ et volauit:** Et exaltat⁹ est su
per plenitudinē sciētie: vt nemo ad eū per
ueniret nisi p̄ caritatē. Plenitudo enī legi
caritas. Et cito se incōphensibilē esse mō
strauit dilectorib⁹ suis: ne illum corporeis
imaginationib⁹ cōprehēdi arbitrentur.
Volauit sup pēnas vētor⁹. Illa autē
celeritas qua se incōprehensibilē esse mon
strauit: sup virtutes aīar⁹ est: quib⁹ se ve
lut pēnis a terrenis timorib⁹ in auras liber
tatis attollūt. **Et posuit tenebras la
tibulū suū:** Et posuit obscuritatē sacra
mētor⁹ et occultā spem in corde credētium
vbi lateret ipse: nō eos deserēs. In his etiā
tenebris: vbi p̄ adē adhuc ambulam⁹: nō
p̄ speciē: q̄ diu q̄ nō videm⁹: speram⁹: et
p̄ patientiā expectam⁹. **In circuitu ei⁹
tabernaculū ei⁹:** Cōuersi tñ ipm ambi
unt qui credūt ei: q̄ in medio eor⁹ est: cum
omnib⁹ equaliter fauet: in quib⁹ tāq̄ in ta
bernaculo habitat hoc tpe. **Tenebrosa
aqua in nubib⁹ aeris.** Nec p̄pterea
quisq̄ in illa luce q̄ futura est cū ex fide ad
speciē venerim⁹: iā se esse arbitret: si septu
ras recte intelligit. In p̄phetis enī atq̄ in
omnib⁹ diuini verbi p̄dicatorib⁹ obscura
doctrina est. **Pre fulgore in cōspe
ctu ei⁹:** In cōpatione fulgoris: qui est in
cōspectu manifestatiōis ei⁹. **Nubes ipsi
us trāsierūt.** P̄dicatores verbi eius
nō iam i iudee finib⁹ p̄tinent: sed trāsierūt
ad gētes. **Grādo et carbones ignis.**
Obiurgatiōes figurate: quib⁹ velut gran
dine corda dura tundunt. Si autē fra
cta et mitis: id est pius anīm⁹: exceperit du
riciā grādinis: in aquā eadē terra fulgura
ta et quasi cōgelate obiurgationis: id est in
doctrinā faciantē resoluit. Igne autē cari
tatis accensa corda reuiuiscunt. Nec om
nia in nubib⁹ ipsius ad gentes trāsierūt.
Et intonauit de celo dñs: Et euan
gelica fiducia: de corde iusti sonuit domi
nus. **Et altissim⁹ dedit vocē suā.** Et
in pfundo rerū humanarū audirem⁹ cele
stia. **Et misit sagittas suas et dis
persit eos:** Et emisit euāgelistas pēnis
virtutū recta innera trāsfolātes: nō suis:
sed ei⁹ a q̄ missi sūt virib⁹. **Et dispersit eos
ad quos missi sunt:** vt alijs eor⁹ esset odor
vite in vitā: alijs odor mortis in mortem.

**Et coruscationes multiplicauit et
turbauit eos:** Et miracula mltiplica
uit: et turbauit eos. **Et apparuerūt
fontes aquarū:** Et apparuerūt: qui facti
erāt in p̄dicatib⁹ fontes aquarū salientium
in vitā eternā. **Et reuelata sunt funda
mēta orbis terrarū.** Et reuelati sūt pro
phete qui nō intelligebant: sup quos edifi
caret orbis terrarū credēs dñm. **Ab in
crepatōe tua dñe:** Clamātis: appropi
quabit sup vos regnū dei. **Ab inspira
tione spūs ire tue:** Dicētis: nisi penitē
tiam egeritis: oēs simul moriemini. **Di
sit e summo et accepit me:** Locando
ex gētib⁹ in hereditate: gloriosā ecclīaz nō
hntem maculā neq̄ rugā. **Assupsit me
de multitudine aquarū:** Assupsit me
de multitudine populorū. **Eruit me d
inimicis meis fortissimis:** Eruit me
de inimicis meis: q̄ pualuerūt ad affligēdā
et p̄dendā istā tpalem: vitā meam. **Et ab
his qui oderūt me:** qm̄ confortati
sūt sup me. **Q̄ diu sub ipsis sū ignorans
desi.** **Preuenerūt me in die affli
ctionis mee:** Priores mihi nocuerunt
in tempore: quo mortale et laboriosū cor
p⁹ gero. **Et fact⁹ est dñs firmamētū
meū.** Et qm̄ amaritudie miseriarū firma
mētū terrene voluptatū tribulatū atq̄ cō
uulsū est: factus est dñs firmamētū meū.
Et eduxit me in latitudinē: Et q̄
carnales patiebar angustias: eduxit me i
spūales latitudinē fidei. **Eruit me qm̄
voluit me.** Eruit me: qm̄ voluit me: an
q̄ illū ego vellē. Eruit me ab inimicis meis
potētissimis: q̄ mihi inuidebant iā volenti
eū: Et ab his q̄ oderūt me: quia volo euz.
**Et retribuet mihi dñs fm̄ iustici
am meā.** Et retribuet mihi dñs fm̄ iusti
ciā bone volūtatis: q̄ prior p̄buit misericor
diā: anq̄ habere bonā volūtatez. **Et fm̄
puritatē manuum mearū retribuet
mihi.** Et fm̄ puritatē factorū meorū retribu
et mihi: qui tribuit vt bñfacere: educen
do me i latitudinē fidei. **Quia custodi
ui vias dñi:** Et latitudo bonorū opum
que p̄ fidē sunt: et lōganimitas p̄seuerandi
p̄sequat. **Nec imple gessi a deo meo**
**Qm̄ oīa iudicia ei⁹ in conspectu
meo sūt sp:** Qm̄ oīa iudicia ei⁹: id est et
p̄mua iustorū: et penas ipiorū: et flageliā cor
rigēdorū: et tēptatiōes pbādorū: p̄seuerādi
p̄tēplatiōe p̄sidero. **Et iusticias ei⁹ nō
repuī a me.** Qd̄ faciūt deficientes sub

Alia lra.
t fulgura.

Alia lra.
t de aq̄ mltz.
Alia lra.
t Eripuit.

Alia lra.
t p̄tecor.

Alia lra.
t saluū me fec.

Alia lra.
t nō bz.

sarcina eaz: et reuertunt ad vomitū suum.
Et ero immaculatus cum eo: et obfua-
bo me ab iniquitate mea. Et re-
tribuet mihi dñs fm iusticiā meā:
 Itaq; nō solū ppter latitudinē fidei q̄ per
 dilectionē opat: sed etiā ppter longitudi-
 nē pseuerantie: retribuet mihi dñs fm iu-
 sticiā meā. Et fm puritatē manuum
meaz in conspectu oculorū ei⁹. Non
 qđ hoies vidēt: sed in p̄spectu oclorū eius:
 Qm̄ que vident t̄palia sūt: que aut nō vi-
 dent: eterna: q̄ p̄tinet altitudo sp̄ei. Cū
sancto sanctus eris: Est etiā occulta p
 fūditas: q̄ intelligeris cuz sc̄to sc̄tus: qz tu
 sanctificas. Et cū viro inocete inno-
cens eris: Et cū viro inocete inocens
 eris: qz tu nulli nocēs: sed crinicalis pctō-
 rum suorū vnusq; p̄stringit. Et cum
electo electus eris: Et ab eo quē eligit:
 eligeris. Et cū pueris puerus eris.
 Et cū pueris videris puerus: qm̄ dicunt:
 nō est recta via dñi: et ip̄orū via nō ē recta.
Qm̄ tu pplm̄ humilē saluū faci-
es: Hoc aut puerū videt pueris: qđ cō-
 fitētes peccata sua saluos facies. Et ocl-
los sup̄borū humiliab. Ignorantes
 aut dei iusticiā et suā volētes p̄stituere: hu-
 miliab. Qm̄ tu illuminabis lucē
nā meā domine: Qm̄ nō est lumē n̄m
 ex nobis: sed tu illuminabis lucernā meaz
 dñe. Deus meus illumina tenebras
meas. Nos enī peccatis n̄ris tenebre su-
 mus: sed de⁹ me⁹ illumina tenebras me-
 as. Qm̄ a te eruar a temptatiōe:
 Qm̄ nō a me: sed a te eruar a temptatiōe
Et in deo meo trāsgrediar murū.
 Et nō in me: s̄ in deo meo hic trāsgrediar
 murū: quē inter hoies et celestē hierl̄m pec-
 cata crexerūt. Deus meus imacu-
lata via eius. Be⁹ me⁹ nō venit in ho-
 mines: nisi mūdauerint viā fidei q̄ veniat
 ad eos: qz immaculata est via eius. Eloq̄a
domini igne examinata: Eloq̄a dñi
 igne tribulatiōis p̄ban̄t. Protector est
oim̄ speratū in se. Et oēs q̄ nō i seip̄s:
 sed in illo sperāt: eadē tribulatione nō p̄su-
 munt. Sp̄es eim̄ seq̄t fidē. Qm̄ quis
deus p̄ter dñm: Qm̄ q̄s p̄ter dñm cui
 seruim⁹. Et q̄s deus p̄ter deū n̄m.
 Et q̄s de⁹ p̄ter dñm: quē post bonā serui-
 tutē: tāq; hereditatē sperātes filij posside-
 mus. Deus q̄ p̄cinxit me virtute:
 Be⁹ q̄ p̄cinxit me vt fortis sim: ne diffuen-
 tes sinus cupiditatē impediāt opa et gres-

sus meos. Et posuit immaculatā viā
meā. Et posuit viā immaculatā caritatē: q̄
 ad illū veniā: sicut immaculata est via fidei
 qua venit ad me. Qui p̄fecit pedes
meos tāq; ceruic: Qui p̄fecit amorē me-
 um ad trāscēdēda spinosa et vmbrosa im-
 plicamēta h⁹ seclī. Et sup̄ excelsa statu-
et me. Et sup̄ celestē habitatiōē: figet in-
 tentiōē meā: vt implear in oēm plenitudi-
 nē dei. Qui docet man⁹ meas ad
p̄liū: Qui docet me opari ad sup̄andos
 inimicos: q̄ nobis intercludere celestia re-
 gna conant. Et posuisti vt arcū eren-
brachia mea. Et posuisti infatigabiles
 intētiōē bonorū opm̄ meorū. Et dedi-
sti mihi protectionē salutis tue: et de-
xtera tuā suscepit me. Et fauor gratie
 tue: suscepit me. Et disciplina tua
me⁹ direxit in fine: Et correctio tua me
 deuare nō sinēs direxit: vt quēquid ago: i
 eū finē referā: q̄ coheret tibi. Et discipli-
na tua ip̄a me docebit. Et eadē corre-
 ctio tua me docebit puenire quo direxit.
Bilatasti gressus meos subter
me: Ne impediāt carnales angustie: qm̄
 latā fecisti caritatē meaz opantē hilariter:
 etiā de ip̄is q̄ subter me sūt mortalib⁹ reb⁹
 et mēbus. Et nō sunt infirmata vesti-
gia mea. Et nō sūt infirmata: siue itinera
 mea: siue signa: q̄ imp̄si ad imitādū seq̄n-
 tib⁹. Persequar inimicos meos
et cōprehēdā illos: Persequar affect⁹
 carnales meos: nec ab eis cōprehēdar: s̄
 cōprehēdā illos vt absumant. Et nō cō-
uertar donec deficiāt. Et ab ista itētiō-
 ne nō p̄uertar ad q̄etē: donec deficiāt q̄ ob-
 strepūt mihi. Cōstringam illos nec
poterūt stare: Cōstringā illos: nec dura-
 būt aduersū me. Cadent sub⁹ pedes
meos: Calcatis illis: p̄ponā amores qui-
 bus ambulo in eternū. Et p̄cinxisti me
virtute ad bellū. Et p̄stringisti fluētia de-
 sideria carnis mee virtute: ne in tali pugna
 p̄pedirer. Supplāstis insurgētes
in me subter me. Decipit fecisti eos q̄
 me inseq̄bāt: vt subter me fierēt: q̄ sup̄ me
 esse cupiebant. Et inimicos meos
dedisti mihi dorsū: Et inimicos meos
 p̄uertisti: et dorsū mihi eos esse fecisti: id ē
 vt seq̄rent me. Et odio habentes me
dispididisti. Alios aut eorū q̄ in odio p̄-
 durarūt: dispididisti. Clamauerunt
nec erat q̄ saluos faceret: Quis enim
 saluos faceret: quos tu nō saluos faceres?

Alia lra.
 † puerteris.

Alia lra.
 † in te eripiar.

Alia lra.
 † ipolluta.

Alia lra.
 † ceruic.

Alia lra.
 † correxit.

Alia lra.
 † subma.

Alia lra.
 † submis.

Alia lra.
 † odiētes.

Ad dñm nec exaudiuit eos. Nec ad
quēlibet: sed ad dñm clamauerunt: nec ex
auditiōe dignos iudicauit: nō recedentes
a malitia sua. **Et cōtinuam illos**
vt puluerem ante faciē vtr̃: Et cō-
tinuā illos: Aridi em̃ sūt: nō recipientes
imbrem misericordie dei: vt elati atq; inflati
supbia: a spe firma ⁊ icōcussa: tanq; a ter-
re soliditate ⁊ stabilitate rapiant. **At lu-**
tu platearū delebo eos. Per latas
q̃ multi ambulant perditionis vias: luxuri-
antes ⁊ lubricos: delebo eos. **Erues**
me de p̃radictionib⁹ populi: Erues
me de p̃radictionib⁹ eorū qui dixerūt:
Si dimiserim⁹ eū: omne seculū post illum
ibit. **Cōstitues me in caput gētū.**
Popul⁹ quē nō cognoui seruauit
mibi: Popul⁹ gētū quē corpali p̃ntia nō
visitauit: fuit mibi. **In obauditi au-**
ris obediuit mibi. Neq; ocul⁹ me vidit
s̃ recipiēs p̃dicatores meos: in obauditi
auris obediuit mibi. **Filij alieni me-**
tati sūt mibi: Filij nō mei dicēdi: sed po-
tius alieni: quib⁹ recte dicitur: Vos ex pa-
tre diabolo estis: mentiri sūt mibi. **Filij**
alieni inueterauerūt. Filij alieni: qui
bus vt renouarēt: nouū testamētū attuli:
in vetere hoīe remāserunt. **Et claudica-**
uerunt a semitis suis. Et tāq; vno pe-
de debiles: q; vt tenētes: nouū respueūt:
Claudi effecti sūt etiā i ipsa vetere lege: po-
tius traditiones suas seq̃ntes q̃ dei. Calū-
niabant em̃ de manib⁹ nō lotis: quia tales
erant semite quas ipsi fecerant ⁊ p̃suetudi-
ne triuerant: aberrando ab itinerib⁹ p̃ce-
ptorū dei. **Quiuit domin⁹ ⁊ benedi-**
ctus deus meus. Scdm carnē aut̃ sa-
pere mors est. Quiuit dñs ⁊ benedictus de-
us meus. **Et exaltetur deus salutis**
mec. Et nō terrena p̃suetudine de deo sa-
lutis mee sentiā: nec terrenā ipsam salutē
sed in excelsō de illo sperem. **Deus q̃**
das vindicas mibi: Deus qui vindi-
cas me: subdēdo populos sub me. **Libe-**
rator meus de inimicis meis iracu-
dis. Liberator meus de inimicis meis ira-
cundis: clamantib⁹: crucifige crucifige iu-
deis. **Ab insurgentibus in me ex-**
altabis me: A iudeis insurgentibus in
me patientem: exaltabis me resurgentem.
A viro iniquo eripies me. A regno eorū
liquo erues me. **Propterea confite-**
bor tibi in gentibus domine. Pro-
pterea tibi per me confitebunt gentes do-

mine. **Et nomini tuo psallam.** Et la-
tus inotescēs bonis operib⁹ meis. **Ma-**
gnificans salutes regis ipsius. Be-
us qui magnificat vt admirabiles faciat
salutes: quas eius filius dat credentibus.
Et faciens misericordiam christo
suo. Deus qui facit misericordiā christo
suo. **Dauid et semini eius vsq; in se-**
culum. Ipsi liberatori manu potēt: qui
vicit hunc mundum: ⁊ eos qui credunt in
euangelio genuit in eternū. Quēcūq; in h
psalmo dicta sūt: quē ipsi domino p̃prie
id est capiti ecclesie cōgruere non possūt:
ad ecclesiam referenda sūt. Totus enim
christus hic loquit̃: in quo sūt omnia mē-
bra eius.

Explicit Tractat⁹ de ps. xviii

Incipit Tractat⁹ de ps. xviii

In finem ps. David.

Paulus notus est: nec domin⁹ Iesus
Christus hec dicit: sed de illo hec di-
cuntur.

Expositio. I

Qui enarrant gloriā dei: Iu-
ste euangeliste in quib⁹ deus tāq;
in celis habitat exponūt gloriā
domini nostri Iesu christi: siue gloriā qua
glorificauit patrem filius super terram. **Et**
opera manuum eius annunciat
firmamentum. Et facta virtutum do-
mini annunciat firmamentū: fiducia sp̃i-
tus sancti celum factum: quod antea timo-
re: terra erat. **Dies diei eructat ver-**
bum: Spiritus spiritualibus profert ple-
nitudines incommutabilis sapientie dei: qd
verbū in principio deus apud deū est. **Et**
noct nocti annunciat scientiā. Et mor-
talitas carnis tanq; longe positus carnali-
bus: fidē insinuando: annūciat futurā sci-
entiā. **Non sūt loquele neq; ser-**
mones: quorū nō audiātur voces
eorum. Per quos nō audite sūt voces
euangelistarū: cum omnibus linguis euā-
gelii p̃dicarent. **In omne terras ex-**
iuit sonus eorum: ⁊ in fines orbis
terre verba eorum. In sole posu-
it tabernaculū suū: Domin⁹ autem
vt aduersus regna tp̃alium errorū bellige-
raret: non pacē sed gladiū missurus in ter-
ram: in tpe vel in manifestatiōe posuit tāq;
militare habitaculū suū: hoc est dispo-
sitiō nē incarnationis sue. **Et ipse tāq; sp̃o-**
sus procedens de thalamo suo. Et
ipse p̃cedens de vtero virginali vbi deus
nature humane tāq; sponsus sp̃ose copu-

Alia lra.
⁊ psalmū dicā.

Alia lra.
⁊ Eripies.

Alia lra.
⁊ ueterati sūt.

Alia lra.
⁊ indicat.

Alia lra.
⁊ nationib⁹.